

ДІЛО

Видавничі Спілка „Діло”.

Львів, 23. січня 1917.

З рамени економічної комісії товариства Просвіти відбулися вчора 22. с. м. сходини відпоручників наших красних інституцій в цілі обговорення справи відбудови українських, економічних, просвітних і культурних організацій в краю.

Загально представив дійсний стан річний в своєму ході дір. Омелян Саевич. Потім переведено тригрупну дискусію, в якій забирали голоси пп. Герасимович, д-р Макух, Гапак, Коренець, Семчишин, Стернок, д-р Витвицький, Е. Натірний, д-р Величко і о. Лежогубський.

Як вислід дискусії принято такий поділ вправи при відбудові поодиноких організацій: 1) Просвіта займеться відбудовою своїх філій, читальні і крамниці, 2) Сільський Господар відбудовою своїх філій і кружків, 3) Товариство педагогічне відбудовою своїх філій і кружків, 4) краеві фахові союзи: а) кредитовий, б) консумційний (Народна Торговля), в) молочарський, г) господарсько-торговельних спілок і г) азбути худоби, займуться відбудовою своїх союзників, ім принадливих спілок з тим, що Народна Торговля займеться також відбудовою церковних і приватних крамниць і торговельних підприємств. Кожда з цих красних інституцій вложила вже досить чисто праці в напрямі відбудови своїх організацій. В акції їх однаке конечна «єднотильність» в діяльності всіх красних інституцій і тому на внесені дії д-ра Макуха, Герасимовича, д-ра Витвицького і о. Лежогубського порішено:

Відпоручники Просвіти, Сільського Господаря, Краєвого Союза ревізійного створиши і Фахових союзів кредитового, консумційного, молочарського, господарсько-торговельних спілок і азбуту худоби рішують поробити старання в напрямі відбудови всіх українських економічних, культурних і просвітних організацій та приватних підприємств, та в тій мірі творять під проводом Краєвого Союза ревізійного спільний орган, в якого склад входять відпоручники Просвіти, Товариства педагогічного, Сільського Господаря, Товариства за обезпеченість „Дістор”, Земельного Банку гіпотечного, Руської Щадниці і всіх п'яти фахових союзів створиши.

Порішено дальше приступити безповоротно

до спільної одноцільної акції і в тій інформації уложити і друком оголосити відновлені інформації і квітіонарі та делеговано до виготовлення їх пп. Коренець, Семчишин, д-ра Макуха і Гапака.

Найближче засідання означено на день 29. січня с. р. (понеділок) о год. 5 пополудні.

Вільсон про основи будучого світового миру

Наві письмо Вільсона до сенату.

ВІДЕНЬ (Тіб) Тутешна американська амбасада повідомляє, що Вільсон вівернувся 22. с. м. з письмом до сенату в справі миру.

В цім письмі вказує Вільсон на виміну потрохи мир, яка відбулася між ним і воюючими державами, і стверджує, що таким способом зближенося до кінцевого мірковання про мир і про міжнародний концепт, який дійсно унеможливлює, щоб коли небудь могла влади на нас катаклизма подібна до теперішньої. Американський народ є покликаний до участі в великом ділі кладення серед народів основ мирів, які мають бути нові і покладені по новому плану. Американський народ бажає собі, щоб не завести в сій службі, яка полягає на тім, щоб своє значення і силу додати до газети й сили інших народів в цілі завданнями миру і права на цілі світу. Таке управління не може вже тепер бути на довго відложене.

Далі вичисляє президент умови, на яких американське правительство признає своє право жадання від народу згоди на формальне і торжествене приступлене до лінії мира. Найперше мусить бути покінчена телеріша війни. Самі умови не можуть забезпечити мира; буде конче потрібне утворене сили, яка могла би запоручити тривість договору. Коли мир має бути тривій, мусить бути запоручений зорганізований більшою людською силою. Не рівнозначає сили влади і зорганізований мир. Заяви обох воюючих груп стверджують недвозначно, що вони не мають наміру знищити своїх противників. Містить ся в цім передовсім те, що мусить се бути мир без побіди.

Тільки мир між рівними може бути тривій мир, якого головною підставою є рівність спільніх участь в спільніх користях мира. Рівність народів, на якій мусить бути опертий мир, коли має бути тривій, мусить бути рівністю прав без різниці між великими і малими, сильними і слабими народами. Мир мусів би також признані принципи, що правительства вводять всіху свою справедливу владу зі згоди тих, що ними правлять. Президент Вільсон уважає прим. за доказане, що держави мусів скрізь езгідні щодо того, що повинна бути одна незалежна, самостійна Польща, та що всім народам повинна бути запоручена ненарушима повільність життя, віроісповідання, індивідуального і суспільного розвитку. Свобода моря є союзною для всіх народів. Рівність, співпраця, непереврані, вільні і чисті незагрожені відносини між народами є сущиною частини мира і процесу розвитку. Справа обмеження зоружень на морі є суцільною мусить бути полагоджена в дусі правилого бажання прислужити ся сій справі, коли мир має принести посправу і має бути тривій. Справа зоруження є найбільше безпосередньо і найбільше рішучою зв'язаною з будучою долею народів і людського роду.

В кінці Вільсон предкладає: Кожному народові, малому чи великому, має бути оставлено свобода, щоби міг без перешкод, загроження і смію сам рішати про форму свого правління і про свій розвиток. Всі народи повинні в будущості поєхати входити в звязки, які включають їх в суперництво за владу і втягають в інтриги і самолюбну ризаліацію. Далі президент предкладає: правителство зі згоди тих, що ними правлять, свобода моря, обмежене зоруження, яке з війска і флоту зробило би виключно знайдя відмежування порядку, а не знарядя нападу і самолюбного ужиття насильства.

Се є американські принципи, — кінчиць письмо, — інші не могли би ми підтримати.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

(Адреса: I. Romanczuk, Wien, Parliament)

Виходить щодені рано крім понеділків.

РЕДАЦІЯ

І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок тв., II. поверх.

Кonto пошт. № 26.726.

Адреса тел. „Ліло—Львів”.

Число телефону 261.

Рукописи в редакцію не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

міською	2-70 K.
квартальну	8-
піврічну	16-
піврічно	32-
у Львові (без доставки):	
міською	2-40 K.
квартальну	7-
піврічно	14-
піврічно	28-

За замову адреси платить ся 80 c.

Ціна обговорюється:

Стрічка писемна, звичайна, това 40, в підсиланні 60, в повітівських 60, в редакційній частині 1 K. Поштівка при відправці 1 K. Некрологи стрічка 1 K. Сталоголовими зваженою умовою. Одна прямолінійна поштівка у Львові 10 c. за провінції 12 c.

Начальний редактор: д-р Василь Панайко.

Із соціольгії політичних партій.

(Далі).

Які результати в економічній діяльності приносять концентровані спілкові сили й волі на спілкових органах, зложених з дуже обмеженою скількістю осіб, се показала теорія і практика американських трестів*) В іх організації маємо рамки, в яких розвиваються економічні відносини, які згоди зростають якоже безконтрольно, факт, що ті відносини ростуть рівністю із зростом тривіости організацій, показує, які важні спеціальні органи для існування спілки та які недостаточні чисто-індивідуальні заходи.

Нерівність освіти, навіть нерівність в знанні даній справи, котра стоїть на черзі, є величезною перешкодою, коли загал учасників громади має рішати про спеціальні питання. Немає сумніву, що спеціальні урядницькі органи або окремі комісії мають більше спеціального знання, ніж цілі маси, та що їх існування усуває спори і суперечки, які могла б спричинити сама недостача відомостей. Мало сього. Коли недостача обективності спинює часто цілу масу в однієї складані, то причина сего не все лежить від них в простій нетакчості. Тут мас сліво що одна обставина. Розділ на партії, викликаний спершу тільки невеликим числом принципів питань, розтягається ся згодом також на

нині питання та відповідь пропадає. Прим. політичні партії спочуті суперечки також в релігійних, естетичних і інших справах, хоч ті справи ю не доторкали з першою принципіальними спорами. Сутицтво цього економіка громадських сил подає аргумент за відданість таких спеціальних справ під компетенцію фахових органів та за усунення рішення в тих справах з під хаотичних дискусій загалу.

Дальша користь із тих організацій лежить у сім, що вони дають громадським силам ліпший напрям. Се безперечний факт, що широка маса в своєм способі діяння николи не може підійти над розмірно низьким умовий рівнем, бо точка, на якій сходить ся дуже велика скількість умів, не може дежати богато вище тої точки, на якій стоять умі середньої вартості. Правда, се правило не доторкає чутевого життя: в юрбі родить ся збірне напруження чутя, взаємне розжарювання одиниць, яке хвилює може піднести спільні пристрасті понад пересічне напруження відокремлених одиниць. Інша річ з питанем про розум або нерозум діл, викликаних чутевим вибухом. Більш або менш інтелігентна вдача так ухвалених постанов не може переступити пересічної лінії, на якій найзідніші одиниці сполучились із одиницями найменш адібними. Юрба може скріпити силу почувань, але не силу розуміння.

Збираючи сказане разом, треба сказати, що недостача спеціальних органів в даній громаді являється рівнозначною із іншістю тою громади в боротьбі з громадами, які витворили в собі такі органи. Далі німецькі корпорації мусили власті, бо не буди в сімі оперті ся органам держави. Мусили власті, бо хибували ім

те, що дати можуть тільки індивідуальні сили, сконцентровані в нутрі суспільних органів, — значить: швидкість рішання, зтуртовані всіх умових сил і та висока інтелігенція, до якої здібні тільки одиниці, які висуває вперед амбіція або почуте своєї відповідальності**.

Після сего екскурсу із загальної соціольгії організації вергасмо до спеціальної теми: олігархічних течій в середині противолігархічного руху та бодай трохи подрібніше роздивимось в їх провокаціях. Перед тим що одно застежене (яке впрочі повинно бути самозрозуміле): Подаючи висхідну схему творення організації, а восібна розглядаючи користі такого олігархічного складника організації, яким являють ся їх органи, ми мали на увазі саме тільки орієнту, ідеальну схему, та приймали в заłożенні як найдоцільніше використання тієї схеми, значить, використання її в конкретних випадках як найрозумінішим змістом. Штой конкретний зміст організації, себто люді, не конче мусить відповідати базі своєї становища, що прим. вибір деяких послів може бути великою громадською похідкою, та що за сим і користі організація розміро зменшиться, се треба як неминучу поправку раз на все взяти під увагу.

(Далі буде.)

в. п.

*) Г. хобчи: Василь Панайко, Трест (Trust). Право-економічний часопис. (Часопис правника і економіка, рік 1900).

**) Зміна: ср. сі.

Царський указ в „хвилі звороту в війні.”

Потреби заохочення і перевозу.

ПЕТРОГРАД (Петр. аг.). Цар звернувся до президента міністрів кн. Голіцина з отсмієм:

Поручивши Вам відповідальні становище президента міністрів, уважаю за вказане звернені Вашу увагу на найбажніші задачі, яких полагоджені мусить бути головною діяльністю правительства. В теперішній хвилі, в хвилі звороту в війні, всі думки всіх Росіян без ріжків народності і суспільної класи звертаються до хоробрості, славою окрітої оборони вітчизни і жити в напружені рішучої стрічі з неприятелем. В повний згоди з нашими бірними союзниками не допускають Росіяни до себе думки про заключення миру перед кінцевою побідою. Я глибоко переконаний, що російський народ, який з пожертвованістю зносить тягарі війни, сповинить до кінця свій обов'язок і не відступить перед нікою жертвою. Помічі жерела нашої вітчизни є невичерпні і виключають небезпеку втомлення краю, що очевидно обнімається в наших противників.

Тим більше значіння в теперішніх умовах має управильнення таких важливих і складних справ заохочення населення в поживу. Тому поручаю Вам передовсім, щоби правительство, заступлене Вашою особою, постаралося як за заохочення хоробрості армії, так і за полагодження неминучих трудностей в заохоченні тих, що знаходяться за фронтом. Тому числю на спільні наші відношення шілого народу, на здійснені на широких основах заряджені, виданих в останній час в області заохочення. Справа заохочення армії і населення вимагає згідності зарадження всіх властей на фронті так і в краю, як таож ріжків урядів.

Далішою справою, яка на мою думку має звіднік значіння, є поправа перевозу як залізничними так і водними шляхами. Рада міністрів має виробити в сій справі рішучою зарадження, які запевняють використання всіх перевозових засобів, щоб було можна на час заохочити армію і краї в потрібні річі, в чим мають співдіяти всі уряди.

Я зазначаю сі найважніші справи безпосередньої праці й думаю, що діяльність міністрів під Вашим проводом зустрінеться з підперттям Державної Думи, злученої бажанням по-бідного закінчення війни.

Уважаю обов'язковим усіх осіб в державній службі, відносити сі до законодатників тільки, отверто й гідно. При організації гospodarskого життя краю уділяти правительству підперття, якого не можна застутити, земства, які під час миру й війни доказали свою працею, що шанують і бережуть високі традиції моого діда, незабутного царя Олександра II.

Відбудова польських

Koł-ок рільничих.

Ц. к. галицьке Намісництво видало на днях до головного Заряду Koł-ок рільничих рескрипти, якім амітом уважають конечним познакомити нашу суспільність, зокрема наших провінціональних діячів.

Згаданим рескриптом заявляє ц. к. Намісництво готовістю уділити польським Koł-ок рільничим, які наслідком воєнних подій понесли матеріальну школу, помочі після отсмієм засад:

1. Коли грошева поміч для відбудови знищеної війною рільничого Кружка або склепу, або іншого підприємства рільничого Кружка не перевищує квоти 4.000 К. може рільничий Кружок одержати на відбудову беззворотну субвенцію в натурі (будівельних матеріялів) від компетентної будівельної Експозитури ц. к. Намісництва (Централі для відбудови). В цій одержанії збори членів рільничого Кружка скликати збори членів рільничого Кружка, які мусять ухвалити приступлене до відбудови і уповажити заряд Кружка до пороблення всіх кроків в тім напрямі. У військових слугах, коли скликані членські збори в приводу війни є неможливе, а в праці задля відбудови має вийти бессумісна користь для Кружка, вистарчить в цій приступлені до відбудови ухвали заряду рільничого Кружка. Опісля повинен заряд рільничого Кружка уложить відповідні подані до компетентної Експозитури будівельної ц. к. Намісництва (Централі для відбудови) о призначенні той субвенції в натурі, заряд Кружка нехай пішише те подане і восторастіє сі о потверджені правдивості поміщеніх там дат зі сторони парохіального уряду, одного або обох обрядів громадського уряду і в загалі зі сторони вірдостойних осіб в місці осілку, або в найближчій околиці знищеної війною Кружка, — а в кінці потім вислати те подане до головного заряду товариства Koł-ок рільничих в Krakowі в кінці уделінік зем своєї опікі. Голов-

ний заряд перешле відтак подане до компетентної будівельної Експозитури.

2. Коли школа, яку потерпів рільничий Кружок, не повстала наслідком знищена будинку, на якого відбудову могла би уділити Централі для відбудови підмоги в натурі, а коли школа полягає тільки в часті на знищенні будинку, а в часті на знищенні інших предметів як н. пр. річі пожарної сторожі, улаштена склепового, уладжена салі засідані Кружка, читальний, бібліотеки і т. д. — тоді має бути уділена Кружкові матеріальна поміч в гроших. Зокрема, коли школа, спричинена знищеним інших предметів як дім рільничого Кружка, не перевищає квоти 1000 К., повинен заряд рільничого Кружка подібно, як сказано в уступі під 1, постаратися о ухвалі загальних зборів Кружка, або сам рішити про внесення подане о підмогу на ту ціль, а опісля внести таке подане до компетентної будівельної Експозитури о призначенні беззворотної субвенції в означений квоті, не вищій над 1000 К. — і вислати те подане до головного Заряду товариства Koł-ок рільничих, який заохочить подане свою опівію і вислати його, куди слід.

3. О скільки потреба підмоги перевищає квоту 4.000 К., взагалі 1000 К., тоді зарада рільничого Кружка повинен на основі ухвали членських зборів або власної ухвали вислати відповідне подане, уложене і потверджене так само, як вище сказано, до ц. к. намісництва (Централі для відбудови) в Krakowі через компетентно ц. к. старостою і будівельну експозитуру, але на руки головного Заряду T. K. R. в Krakowі, з прошенем о уділенні вищої, означененої, беззворотної підмоги.

4) О скільки потреба готівки виносила би ще значнішу квоту, особливо коли б ходило про кільканадцять або кілька десятків тисяч хрон, тоді Кружок не може одержати беззворотної підмоги, тільки позичку. Заряд Кружка повинен в таких случаях на основі ухвали загальних зборів або власної ухвали вислати подане до Галицького воєнного Заведення кре-дитового в Krakowі, після вказівок, які в кождім поодиноком случаю будуть Кружкові подані на головним Зарядом T. K. R.

5) Коли би вкінці треба було Кружкою доповніючої позички, в случаях, в яких позичка уділена воєнним кредитовим Заведенем ви-явилася сі би недостаточною, або зачути на позичку, або вкінці зачути на винагороду за воєнні чинність, то мають бути внесені відповідно удокументовані прошення через головний за-рада T. K. R. до ц. к. Намісництва (Централі для відбудови) в Krakowі.

В цілі улекшення і уможливлення рільничим Кружкам заходів для одержання матеріальної помочі в спосіб вищої означенений, установить головний Заряд Товариства Koł-ок рільничих в поодиноких повітах своїх мужів довірі; уста новлені мужі довірі — лише сі в рекріпти ц. к. Намісництва — буде можливим з огляду на субвенцію обіцяну Централію для відбудови головному Зарядові T. K. R. Завданем тих мужів довірі буде обнова організації рільничих Кружків і поміч а іх відбудові та в одержанню потрібних до того матеріальних засобів.

Як бачимо з наведеного рекріпту Централі для відбудови краю обнімає свою діяльність відбудову польських Koł-ок рільничих, якім готова дати потрібні засоби для їх обнови під легкими до виконання ускладненнями. Не сумнівасмо сі, що з такою ж самою прихильністю віднесе сі та ж Централія до справі відбудови українських економічних і просвітніх організацій. Ми нарочто навели подрібній зміст окремого рекріпту, який вислава Централія до польського Товариства Koł-ок рільничих, щоби по-даними там інформаціями користувалися наші економічні і просвітні товариства.

По Румунії — Солунь?

„Neue Zürcher Zeitung” доносить з Мілану: Італійська преса живо займається боєвою павзою, яка запанувала на румунському фронті. Пояснюють її то ослабленням німецьких сил наслідком великих втрат, то знов приходом значніх російських підмог. Деякі газети, опираючи сі на дотеперішніх досвідах румунського походу, вдоволяють сі здогадом, що інвазійне військо мусить найперше помістити в відповідних становищах над Серетом важку артилерію, зараз можна буде далі вести офензиву.

Як доносить „Corriere della Sera”, французькі військові критики передвиджують сильні ворожі настути з цілю поправити теперішній лінію фронту, особливо корисну для оборони. Зрештою що-раз більше проявляється сі тенденція неприятеля перейти в Румунії до позиційної війни. Призначеною сігою є також війська про вислані військ, які стали вільні в Dobrudži, на македонський фронт.

З багатьох підказок викодить, що в кругах авантюристів поважно числиться сі в офензиву на

Солунь. З сім звязують присутність Фалькенгаїна на македонському фронті. В звязку з сіоно-офензивою має стояти також нога греського короля до Вільзона, яку преса поясняє як заповідь нового опору Гречії проти домагань авантюристів. Призначено намірів неприятеля йти разом з Греками проти війська Сарая мають бути австрійські наступи в околиці овера Охриді. На гіпотезі співдіяльності Греків з центральними державами опирає французька преса до-магане репресії супроти Гречії.

Плекане правдивого австрійського духа і державного почуття.

Програма кабінету гр. Клемі-Мартінца.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Korrespondenz Anh.-g-a“ доносить: Президія парламентарного христ. соц. Союзу явилася в президента міністрів гр. Клемі-Мартінца, який в загальних рисах представив прovidні лінії праці правительства. Провідною зводою правительства буде в усіх зарадженнях плекане правдивого австрійського духа і державного почуття. Промошене й виглашено дороги до парламенту сі одною з первісих задач, над якими полагодженем працює правительство. Безнастінну діяльність посвячує правительство справам заохочення, в чим улекшування йому задачу гідна признання готовість населення до несеки жертв.

Перед чи за Серетом?

ЖЕНЕВА (Прив. тел.) Ліонські дневники подають донесення з Ясс, які мають на шлях затримки по змозі лихе вражене, викликане подіями на румунським фронті. По тим донесеням буде в області Молдавії утворена з молодих румунських жовнірів армія під проводом французьких інструкторів, яка бозьме участь в будучих боях. Чи ті бої відбудуться перед чи за Серетом, про сі погляди у російських і румунських не однакові. В Молдавії все ще проводять війська генерал Маршинський на російськім а генерал Авереску на румунським фронті.

Сазонов і Штірмер.

БЕРН (Ткб.) „Tetra“ доносить з Петрограду: Хоч іменоване Сазонова амбасадором в Льондоні ще не є офіційно оголошено, однаке є правда, що вибір упав на Сазонова, бо Покровський настоював, щоби Сазонов розвивав дипломатичну діяльність. Тє саме бажане висловив в офіційних кругах англійський амбасадор в Петрограді.

ЛЮГАНО (Ткб.) „Stampa“ одержала підтвержджене відомості, що бувшому російському президентові міністрів Штірмерові поручено в дійсності ведене заграничної політики, надіючи йому становище дорадника міністра заграничних справ Покровського, який дістав кілька місяців зідпустку.

Французька преса про положене в Росії.

ПАРИЖ (Ткб) Про положене в Росії пише „Mai-n“, що найважнішою подією останніх днів є відложение Думи. Цар, здається, став по стороні Протопопова, а проти Думи. Внутрішня країна є без сумніву дуже поважна і треба її приписати антагонізму між правительством і Думою. Може бути, що також убийство Распутіна спричинило трудності особистої натури для політиків на визначних становищах.

„Evenement“ пише: Події в Петрограді за-слугують на велику увагу. Вічні зміни в правительству не дають запоруки систематичної діяльності і устійності відносин. Треба сподіватися, що по замішаню все таки наступить сильний зворот до лівців.

„Lanterne“ пише, що наступив наглий зворот і знов усе звертається сі до правиш. Внутрішня країна в Росії істине далі. Конець статі забрала цензура.

„L'oeuvre“ думас, що країна в Росії стає з дня на день поважнішою.

„Humanité“ заважує, що в Англії і Франції переконують сі, що країна в Росії виходить поза рами внутрішньої російської політики.

В Загвіздю під Станіславовом.

з російського комунікату.

ВІДЕНЬ (Ткб). Розійський к. унікат з 21. с. м. в уступі про західний фронт доносить: На південні від Станіславова наші стежкі зважували неприятелю стежку в околиці села Загвіздя, часті п'ївки в бою на багнети, а решту полонили. Зрештою обопільний агонія.

Німецький учений про Українців.

Від нашого приватного кореспондента.

Раштадт, 18 січня 1917.

Професор університету з Фрайбурга д-р К. Гінтер (Günther), що від довшого часу займається студіями над Славянською, мав 11. січня с. р. у Раштадті (в Баденській провінції над Реном) $1\frac{1}{2}$ годинний виклад про Україну та Українців, котрим дуже зацікавилася численно зібрана німецька публіка.

Після опису географічного положення, якості й багатства українських земель проф. Гінтер відчутав з Гоголевого "Тараса Бульби" по німецькі місце, де змальована краса й поезія українських степів над Дніпром і згадав про культурну місію найдавнішої України, що перша ставила чоло ордам із сходу і часто їх пропання.

Далі наявів кілька сейтів картина із само стінного життя Українців, коли в них була своя велика держава з власною, багатою культурою, та ширше розказав про дальшу суму долю України аж по нинішні часи, звертаючи увагу на її історичні хвили, в которых Україні стихійною силовою зривалися до боя за свою зробовану волю. Коли царським указом з 1876 р. заборонено в Росії наявіти українське слово, культурним прибіжницем всіх Українців стала Галичина в Австрії.

Переходачі до головних прикмет української літератури, прелестент вупинився над життю і творчістю Шевченка. В Шевченкових творах провідною думкою є боротьба за правду й волю своїх земляків і усіх поневолених народів. Твори ті заслугують на більшу увагу в західній Європі. Вкінці прочитав Шевченкову поему „Кавказ“ у німецькому перекладі Юлій Віргіній.

Мова, пісня й біра українського народу в кращому будучисті зберегла його від виннародження і не дала загинути у найтіжших навіть лихотіттях. Український народ може також повелічати ся не будь якою своєрідною демасною штуковою. Бесідник покликав ся тут для прикладу на богаті орнаменти тудицьких виробів з дерева, славно вісні українські писанки, вишиванки, чудово прикрашену глиняну посуду з Полтавщини і т. п.

Вже сама бліенька українська хата з вишнівим садочком, який пари не знайдете між Москвою, характеризує поетичну ідеальну Українців. Їх святочна ноша, головно у дівчат, велими мальовничими. Українські народні обряди й звичай, що походять переважно з давніх часів, мають в собі багото таємничості, але не менше й краси та природи. Вірування українського народу (в чарівниці, ворожки, русалки, закляті скарби, чудесні країни і т. п.) і його казки, основані на тих віруваннях, свідчать про широку, буйну фантазію і вроджені здібності сего народа.

Загально беручи, Українці — здоровий та роботячий, майже виключно хліборобський народ, привязаний до своєї землі та минувшини і з нахилем до яркого демократизму.

На закінчені німецький учений теплим і вдачним словом згадав про докази людянного і широго відношення українських полонених до німецького народу і замітив, що така многонаціональна нація гідна того, щоб пізнані її близше і піти назустріч її визвольним амбажам.

Свій виклад про Українців проф. Гінтер наміряє повторити ще в кількох містах, а опісля видати друком.

А. Миколаєвич.

НОВИНКИ.

Львів, 23 січня 1917.

— Комітет для військових захистів просить всіх, що могли додати нашим воїнам лектури (книжок, часописів, молитвеників, читанок шкільних, хочби зуки их), шахів, доміно і інших ігр, музичних інструментів, гармонік, листових паперів, зошитів, образців і т. п., щоби зволили се тепер уже зложити в канцелярії Ставроп. Інститута вул. Бляхарська ч. 9, і поверх, бо вже в тих дінях ті дари мають бути передані через військові власти до захистів. — Ол. Барвінський.

— Новий представник Австро Угорщини у Варшаві, Надвіцайний посла і уповноваженого міністра Стефана Угрона іменовано представником Австро-Угорщини у Варшаві на місце бар. Андріяна. Посол Угрон був досі в міністерстві заграничних справ референтом польських справ.

— Сім'єю замітіль навістила перед кількома днями Віден. Зимою дійшло до 8 степенів. З приводу ожеледі було кільканадцять нещастих слухаць.

— *Журнал для весільної кухні і бічної шкільної коледжії.* З ц. і к. команди міста Львова одер-

жуємо до оновлення отсєй виказ грошей від збору на весільну кухню: Майор Стирш 20 кор., президія національності 10.000, за сконфісковані товари 2041-91, Комітет опіки для польських лігіонерів 73-52. На виживані не незасібно школі молодіжі: Загальний Банк депозитарій 100 кор., Віденський Союзний Банк 1200, на руки п. Танца 1500, Централь для скір 1500, Дім банків Рогатин і Улем 200, збирка пань у сильвестровий вечір 1414-67, президія національності 5000, дохід з раху 10.100.72, п. Ромашкан 200, Товариство кафіларів 50, на руки п. майора Стирш 1054, Комітет опіки для ви-селенців 1000, п. Фридман 540, скел з обувиою „Амерікан“ 100, реставратор В. Герман 160, Функшонарі міського трамваю 50, фірма Самуїл Барах 100, Регенбоген 120, Б. Барах 120, Лев Пропст 120, Г. Шапіра 120, Й. Бромільський 120, М. Дудинський 120, Шренцель і Сп. 12, інженер Егер 600 К.

— *Мераторія для шкільних обезпечення.* Шкарський розпорядок з 28. грудня 1916 містить отсєй мораторій постачання для житлових обезпеченів: 1) 25% незаплачених досі від хвилі заведення мораторії премійних рат (одначе найменше 100 К); 2) сума без огляду на реченні платності біжучих премій має бути заплачена 1. квітня 1917. 2) обезпечений має заплатити 25% процент кождої премії, платності в 1917 (одначе найменше 200 К). Інші постачання, як можливість реактивовані обезпечення протягом 6 місяців від дня платності назначеної премії без нових лікарських оглядів задержує новий розпорядок без ніякої зміни. Сей розпорядок обов'язує до 10. червня 1917, як і всі нові розпорядки про мораторію.

— *Громади Мацешин і Севешин в Жовтівськім повіті* з нагоди коляди разом зложили 174 К. З тієї суми призначено і вислено: 1) на руки Вл. радника двора д-ра Пулюя „на стипендійний фонд для шкільної молодіжі в Празі“ 50 К., 2) на сирітський захист ім. митр. Шептицького у Львові (Зем. Банк гіл. ч. ки. 2842 — 25 К., 3) Укр. епіздріальному комітетові опіки над восеними сиротами в Перемишлі 25 К, 4) С. С. Служебничкам в Жовтівці на удержані чотирох сиріток з повіту 20 К, 5) на школу кор. Данила у Львові (через ред. „Діло“ дія 12. січня) 20 К, 6) на оселі немічинів У. С. С. „Маківка“ в Новім Санчи 20 К, 7) на волинські школи через ред. „Діло“ дія 12. січня 14 К. Разом 174 К., за які в імені сиріт, шкільної убогої української дітвори і наших геройських немічинів У. С. С. мацешинським і сопошинським громадам прилюдну подяку складає — о. Ст. Білинський.

— *Молодіж Ременівська* заколядували 130 К. розділила: на захист ім. митр. Шептицького 40 К, волинські школи 40 К, Укр. Захоронку у Львові 30 К, школу Данила 10 К і школу Льва 19 К.

ЛЯГЛІ ГОЛОВАМИ

Михаїло Чухнівський, укр. січ. стрілець, помер по коротких а тяжких муках в ночі на 12. січня цього року. Уродився с 31. VII. 1896 року в Устю зеленім, пов. Бучач, як син убогих міщан. Перед війною покінчив V. класу гімн. в Станиславові як відзначаючий ученик, котрим був щільний час в школі. До стрільців вступив в серпні 1914 року і брав участь у всіх карпатських боях, аж під Дрогобичем, окружений Розійнами на зійдах, попався в полон. По дорозі утік і кілька днів просидів в голоді та душній атмосфері в нафтovім тезеруварі. В березні 1915 р. повернув і вийшов в похід зі сотнею, та брав участь в боротьбах на горі Маківі, під Болеховом, у Викторові, під Галичем, над Гнилою та Золотою Лисою. Там в смілім приступі на Завалів ранений в ліву грудь та праву ногу (кулею дум-дум). Відзначений медалею хоробрости. За часового перебування на війні вспів зложити з віданчесем іспіт шостої класів, а 14. січня 1917 р. мав відіхнати здавати VII. кл. Та саме того дня придавила його грудь сира земля в глухім галицькім селі... Між товаришами був дуже люблений; спокійний вдачі, та незвичайно сівісний в сповіщанні своїх обов'язків. Стрільчі віддали останній прислугу невідажило-ваному товаришу, вколисали тужно піснею до вічного сну й зложили вінець співчуття та невірадного жалю на свіжій могилі. Лиш мати даремно жде вісти від любого однака під ворожим наїздом. В. І. п. — (УСС. А. Б.).

СПОВІСТЕКИ.

— Від товариства св. Павла. Супроти дуже тяжких відносин, які переживає тепер наше церковне життя і народ, уважасмо конечним запросити Всечесніх членів нашого священства товариства св. Павла на загальні збори, котрі відбудуться у Львові в дні 2. лютого с. р. о 4 год. з подудин в сали „Руської Бессіді“, при-

бул. Косцюшка. На порядку днівнім стоять тут слідуючі справи: 1) Звіт з діяльності видаву товариства з послідніх трох років. 2) Вибір нового видаву і контролюючої комісії. 3) Обговорення душпастирських задач духовенства на по-лихій час. 4) Внесення членів. З огляду на велику вагу хвилі 1 наших теперішніх церковних задач просимо Всечесніх духовенства, щоби автоліо постаратися ззадулагеться о потрібні перепустки і явитися численно на зборах. У Львові дні 12. січня 1917. Від націлу товариства св. Павла — о. Евген Гудар голова, о. Евген Монішевич секретар.

— О. Теодор Савойка просить нас зазначити, що він пісал свою лепту на У. С. С. ще в жовтні 1916 р., а не тепер, якби то могло виходити з виказу в Ч. 4. в 1917 р.

На волинські школи

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх по-дій тим дорожчі і важливіші для української справи, конечні як найкоротші і найбільші жертви.

о. Йосиф Іванець з Ременова 10 К.; о. Івана Постернака пароха в Зіблоках, о. Теодора Мусія пароха в Руданіях, о. Михайла Шумила пароха в Сtronянині, о. Петра Ярославича пароха в Звертові, п. Володимира Іванця судью в Глиннянах, — Андрій Волощак, поручник Прага 10 К. — о. Сікора Никола Добра шляхточка 10 К (Дн.); о. Володимира Насальського пароха в Ричилові, п. Стефанію Процькову, жену священика в Вербіжі, о. Івана Лебедовича в Павлополі, п. Магдалину Будиновську, учительку в Добрій шляхточкі, о. Гнату Плещевича пароха в Камінборді, — Степан Дичок, поручник 95 п. п. 20 К; Вл. п. добр. Сенікову тепер у Ряшеві, о. Голубовичу і М. Герасимовичеву тепер у Відні і поручників: Винниченка, Іванова. Огонопольського та Черського, всі при 95 п. п. тепер в Mainsch-Schönberg. Крім того С. Яцела і В. Коссера, поручників 28 п. п. — Навроцький Степан етап. почт. 182, 5 К (Дн.); Славку Цалюнчину уч. СВВ., Іру Вертипорозівін СВВ., Івана Дигалевича УСС., Осипа Теліщака УСС., Льва Лісковатського поручника 80 п. п. — Білостіна Лесі, Більско 5 К (Дн.); Аркадія Малецького в Бялій, Софронія Шебля хорунж. 55 п. п. в Більську, Михаїла Біласа в Найдорфі, Теодора Біласа в Трускавці. — Наталка Мецгер, Бялі 3 К; Лука Демчук, проф. гімн. Остапа Вахніянина зі Львова, інж. Романа Куніцького з Перемишля, інж. Саачука в Бялій і К. Конотопського. — Посилаю на Волинські школи 4 К, наша служниця Анна Войтович 2 К, а 1 К Текля Бориславська. Всі при 4 К, котру посилаю виклику: Марію Кіцилівну, Любку Кріськівну, Ірушу Гузарівну з Відні, Синю Микету з Відні, Ірусу Кузівна. — Надучит. Волод. Корниляк 5 К: надучит. Омеляна Іваніцького тепер у Grodig, надучит. Дениса Омельського тепер у Хоцені, директора „Рускої Каси“ Гавр. Гордого тепер у Відні, п-ю др. Олену Косакову у Хоцені і надучит. Юрія Гордійчука тепер у Oberholzbrun. — Дмитро Косак, Унатичі п. Драгобич. місто желань святочних і новорічних 10 К. — о. Брановський Антін, Волостків 10 К (Дн.); Вл. Михайлія Пильяра адвоката в Судовій Вишні, п. Олену Комендинську учительку в Волостків, п. Теодора Бобаки в Дмитровичах, п. Анну Баргерівну в Кошеліві і п. Наталію Кущірівну в Суошибі Вишні. — Бріль Петро, Тарнів 5 К (Дн.); Володимира Старецького п. к. ревід. рах. др. почт. у Львові, Леонарда Будиновського п. к. офіц. почт. у Львові, Тарнів 2 і Луку Шурку уряд. почт. Тарнів 2. Всі три послідні при пол. почт. Sorterelle. — о. Бадан Йосиф, Завадка 5 К; Всч. оо: Анатоля Кордашевича декана в Розохолі, Івана Федорича катихита в Турці, Володимира Яримовича завідателя в Красні, Ореста Тустановича завідателя в Гусіні і В. Чайковського завідателя в Ільинці. — о. Галайчук Вас., Угерсько 10 К. о. Луку Загаревича в Раціні кодо Долини, Ярослава Горадевича обер-лейтенант інв. в Magatogorszige, Люсю Ломницьку жену священика з Гребенного коло Раки руської, о. Петро Мекеліта п-ро в Синічку і Синік, о. Скоробогатий адміністратор в Довголуці кодо Стрия. — Гора-левич Лев, Угорське 15 К: Олесю Горалевичу, Ярославу Горалевичу, Наталю Галайчукову і Олександру Флюнтову. — Ольгу Реву і ковиці Волосанка 5 К: п. Марію Реваковичу з Соколова, п. Павлу Реваковичу з Стрия, п. Стефанію Кацмарську зі Славська, п. Юхновичеву з Опірія, о. декана Ярослава Лукачівського з Опірія.

ВОГНІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 23. січня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Болгари заняли коло Тульчи північний бір річки устя Дунаю. Над дол. Путною від першого російського наступу. Також безуспішно пускаються на наші становища ворожі піділди на північ від долини Касіну. В армії Кевеша місцями живе артилерія, боротьба. З положенії дали на північ області п. і к. війск нема нічого оголосити.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Коло Гориці наші стрілецькі відділи опанували ворожий різ і привели відті 3 офіцірів, 134 жовнірів і 3 скоростріли.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гауф.

з НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 23. січня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт наслідника баварського престолу Рупрехта. На північ від Арнінгтізії відділи баварські вдерлися до ворожого рога і вернули відті з кількома похованнями і скорострілами. Поза сим ірака спіновала боску діяльність.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт баварського князя: Здожж Драки і на північ захід від Луцка аростав хвилює огонь артилерії. На захід від Дунабурга залишили нашого рога розігнана російський під час, який досвіта був вдер ся в нашу передній шу лінію.

Фронт архієпископа Йосифа: На кількох місцях в Карпатах лісах і сумежних горах від сторони Молдавії серед ясного морозного повітря були живі бої артилерії. Під час боїв перед ворожими становищами союзні війська полонили їхні Станічі і долину Путя 100 бранців відверти сильні ворожі наступи на південь від долини Касіни.

Група Макензена: Над дол. Путною корисні нам бой передніх сторожій. В Добруджі коло Тульчи перейшли болгари через південне річче устя Дунаю і удержали північний берег проти російських наступів.

Перший ген. кватирмайстер Людендорф.

На У. С. С.

зложили в Скарбі Боєвої Управи У. С. С. у Відні в коронах і сотниках:

(даліше).

Вежбіцький Франц 1—, Вахтель Осип 1—, Грайт Мешулам 1—, Л. Киobel 1—, Н. Н. 2—, Ерн Осип 1-20, Телерберг Гауз 1—, Г. Тендер 1—, Кан Пінкас 50, Лев Угриш 1—, Бай Іван 40, Гудок Павло 50, Тус Ісаак 1—, Молоковський Микола 50, Кати Янів 1—, Таубер 10, Гольднер 50, Надель 50, Мельник 50, Воробець 1—, Шнейдер 60, Машник 50, Лістман 50, Кастир 50, Зобків 1—, Волік 50, Вай 1-50, Візель 50, Папік 50, Лізер 50, Зегель 1—, Гедльовський 50, Мартиняк 1—, Швайцер 1—, Гартман 50, Белічек 1—, Даївонський 50, Коленок 50, Нореськовський 50, Сенів 50, Горський 50, Мозер 50, Хроботенка 50, Сенегін 60, Багалюк 50, Шербін 50, Бестега 50, Анофрі 50, Боднар 50, Панюк 1—, Матвішин 50, Гураль 50, Пін 50, Шарин 50, Наріцький 40, Вергун 50, Нагорняк 50, Іваців 1—, Бурштин 2—, Ментеріс 50, Луц 1—, Заблоцький 50, Пербині 1—, Сторгей 50, Шабах 50, Зейдель 1—, Винницький 50, Котюк 60, Иоахім 1—, Герман 80, Тот 50, Швайцер 50, Плескун 50, Бахт 60, Фельдман 1—, Райн 50, Темльбронх 60, Максен 50, Стекла 50, Пелепчук 50, Пелепчук Ст. 50, Бадровський 50, Торончак 60, Вундерман 50, Гасіль 20, Зайон 50, Ліс 40, Шуланський 50, Парасин 50, Павличин 60, Куршмідер 50, Квастас 40, Гуманюк 1—, Більон 50, Ленчишин 50, Пастуш

—30, Дрогуш 20, Прошак 50, Дубак 50, Тинчук 40, Сенків 50, Іроденко 50, Вонк 40, Пітура 40, Мекуш 40, Нарогонік 50, Когена 50, Пастернак 40, Менгер 50, Фельс 50, Зебікі 40, Романув 60, Штеан 30, Вонк 1—, Мідрона 1—, Лібрек 1—, Конрад 1—, Гелер 1—, Райхсберг 1—, Пасера 1—, Рудек 50, Весікін 1—, Ясек 1—, Фалькевич 1—, Коса 1—, Вешправський 1—, Чукрів 1—, Семегу 5—, Конар 1—, Бальрік 1—, Н. Н. 1—, Прокопів 1—, о. Іван Кузьмович Лавочин 50—, Антон Гнатрасевич Дмитрович 10—, о. К. Миколаєвич Жуків 60—, о. Іван Адам Рокитно 10—, о. Іван Яворовський Стрільбіч 10—, Стефан Флайшор Борки 67—.

(Далі буде.)

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Іван Цильній, Freib., Ваоп, шукає брата Петра в селі Тавстуго, якій був при цілому артилерії (старацької служби).

64 3-3

Хто відомий адресу Андрія Дембіцького в Штутгарті, що був про к. п. к. Inf. Slv. 23. Feldkomp. V. Збр 3 видати мені ласкаво подати від адресу: Павло Дембіцький, службований в Штутгарті, а тепер перебуває в Чернігові п. Журавно. 65 2-4

Оголошення.

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Гроцького 8, 1. поз. — виходу суду заміського по укр. мові 1—7

Однаково українська

Також взаємних обезпечень на житі і ренті

II. „КАРПАТИЯ“ 4-

Почесний президент Його Ексцепційного племінного граф Шептицький.

Товариство оперте на взаємності, а через неї зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трьох ліття неоспоримість і важливість обезпечення.

Призначає по трьох ліття право викупу, а також вже по трьох літтях узявок позички на чисті відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу

Львів — вулиця Руська ч. 12.

Години урядові: від 8. до 2.

Небувале!

Вже вийшов

в українській мові

„Тижневий Календар“

на 1917.

Від відчущих брах такого календаря; наші українські інституції, адвокатські і нотаріальні бюро, Високопреображенське духовенство, Лікарі, Адвокати, Учителство.

ФОРМА — ПРАКТИЧНА —
дається як уставити на бюро або помістити на стіні.

Вільне місце на записці — як комітей день.

Ця дуже вразлива 1:60 сот.

Замовляти: Д-р Григорій Сайлік
Львів, Ранок 10.

Без попереднього надіслання грошей не приймлюмо замовлення. 12 9-2

Купуйте і замовляйте!

Календарець „РУСАЛКА“

и Ціна 1 штука 30 сот. (почт. 35 сот.)

10 штук з почт. оплатою K. 300.

25 : : : : 7-20

50 : : : : 13:50

100 : : : : 25:00

Від 25-100 шт. поручево (рекомендовано).

Важе продавати відповідний календар на р.

1917. Ціна 1-20 K., з пересилкою 15 K.

22-45 замовлення приймає:

А. ОКПІШ, Львів, Кадецька ч. 4.

Інформація про залогу та відповідні

условія діє від 1-го лютого 1917 р.

НОВІ КНИЖКИ

Товариства „ПРОСВІТА“.

1. Календар „Просвіта“ на р. 1917. Ціна 50 сот. На початку пересилку доплатити 30 сот. або рекоменд. 55 сот.

2. Підручник до науки німецької мови. Шість брошу. Книга брошу. в інших 3 кор. 50 с. а. правильні в інших 2 кор. 50 с. На початку рекоменд. пересилку доплатити 55 с.

3. Дотепи, вигадки і жартів. Шість брошу. Книга брошу. в інших 3 кор. 50 с. а. правильні в інших 2 кор. 50 с. На початку пересилку доплатити 45 сот.

4. За позацієм хлібом. оповідання в давніх часах. Історична поема — Шевченко. 70 сот. в пересилку о 20 сот. більше.

5. Войновський, 70 сот. в пересилку о 20 сот. більше.

6. Чекав нас відчіка під. історичні образи. 50 сот. в пересилку о 20 сот. більше.

7. З крізьового шляху Укр. Січ. Стуріцька, оповідання і описи. Шість 1 кор. 20 сот., в пересилку о 20 сот. більше.

Книги висвільно тільки по отриманню готівки; на кредит і за посплатою не висвільямо, в комітеті не даємо.

Замовлення і гроші слати на адресу:
Канцелярія Тов. „Просвіта“ у Львові,
рінок ч. 10. V. c. 1-7

Дуже важне!

Хто хоче без учителя научити ся по імені, не хай позовуть собі сучасні українсько-ім'янинні

САМОУЧОК

указу О. СОЛТИСА (3-е видання). Шість 1 K. 30 сот. з початком оплатою 1 K. 40 сот. (10 штук 2 K. 30 сот. 25 шт. 25 K. 80 сот. все оплачено). Висилає ся лише на початку.

А. ОКПІШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Указа Січ Самоучок узможнений після випробування якієї способу научити! Важче і для учителя узможнити початків імені.

70 1 30

„ДІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЙМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадиці ч. 25261.

Жарове конто в Австро-Угорській Банкі

приймає до обезпечення від отню будинки, хатні і господарські, движимості, меблі, одечі і близину, вбіж в снопах і

в зерні, худобу і т. п.

Кожний Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай поїжджі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробіт цілого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВІНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЙМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДІСТЕР“.

Нема жодного іншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДІСТЕР“.

„Дістер“ рахує найдешевіші оплати за обезпечення селянських будинків.

„Дістер“ завертає кождorічний чистий зиск своїм членам.

„Дістер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і повісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дістер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де вахоють ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дістер“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаймного кредиту „Дістер“.

Власні фонди „Дістера“ винесуть з кінцем 1915 року 6,890.075 — корон.

В „Дістру“ можна обезпечити від краджі з вломом движимості всякоого роду, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дістру“: Товариство взаймних обезпечень „ДІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20. — Адреса для телеграм:

„Дістер“ — Львів. — Канцелярія Товариства отворені що два від 8—2 перед пої.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.